

l'entrevista | PAU LANA O / MIQUEL TORNS

«Lluitem contra les patologies oculars dels refugiats del Sàhara»

Què és Ulls del Sàhara?
 «Ulls del Sàhara és un projecte de la fundació Ulls del Món -també és present a Moçambic, a Mali i a Bolívia- que es va engagar el 2001 juntament amb el Ministeri de Sanitat de la República Àrab Sahrauí Democràtica i que treballa perquè els refugiats dels campaments de Tinduf (Algèria) rebin atenció a través del Servei d'Oftalmologia de la RASD i per fer disminuir la incidència de les patologies oculars en aquest territori. A més, aposta pel desenvolupament d'infraestructures i la capacitat de persones. S'ha format un oftalmòleg sahrauí, el doctor Jalil Jatri, que exerceix periòdicament als campaments, la qual cosa ha ajudat a potenciar l'assistència als pacients, sobretot en el tractament de cataractes.»

—Quantes persones es beneficien del programa?

«En els darrers vuit anys, a través de seixanta-cinc expedicions mèdiques integrades per professionals voluntaris, la fundació ha fet unes 18.500 consultes oftalmològiques i 1.700 intervencions quirúrgiques.»

—El voluntariat hi fa un paper important?

«I tant, les comissions mèdiques són integrades per professionals sanitaris voluntaris, uns vint per any (oftalmòlegs, anestesistes, infermeres, òptics, etc.), que es desplacen als campaments, on per part d'Ulls del Món la màxima responsable és la coordinadora del programa, que, a més de tenir el suport de tot l'equip operatiu, rep l'ajut directe de la tècnica d'òptica, del tècnic de compres i de l'administratiu de la fundació.»

—Quina és la situació sanitària als campaments de refugiats?

«La sanitat sahrauí depèn en gran mesura de l'ajuda exterior, i les activitats vinculades als projectes no podrien ser sostenibles si no fos per la presència d'organitzacions sense ànim de lucre i altres organismes internacionals. L'estructura sanitària comença a l'atenció primària en els dispensaris de *daria*, continua amb la secundària als hospitals regionals de Wilahia (Al-Aaiun, Smara, Auserd i Dakhla) i s'acaba amb l'atenció especialitzada a l'hospital maternoinfantil, l'hospital de Rabuni i l'hospital de Bol-la. Hi ha quatre centres d'òptica distribuïts a les províncies que disposen de taller i de consulta, amb equipaments i materials cedits per diverses organitzacions, principalment per Ulls del Món, a més de dues consultes sense taller d'òptica.»

—Quines són les principals malalties oculars al Sàhara?

«Les cataractes, el glaucoma i les relacionades amb la còrnia. També hi ha una important incidència dels problemes refractius entre la població infantil.»

—Per fer-hi front, quina és la seva

Bibiana Ruberte

Cooperant d'Ulls del Món

Llicenciada en ciències polítiques i de l'administració a la UAB i màster en cooperació a la UB, l'any 2006 va començar a treballar a la fundació Ulls del Món, i després d'una estada a Bolívia, des del juliol del 2008, és coordinadora del projecte Ulls del Sàhara.

proposta de futur?

«A nivell sanitari, s'espera que la població sahrauí pugui disposar d'una millor atenció oftalmològica per a les persones que tenen problemes oculars. Volem que hi hagi una atenció de proximitat, realitzada per serveis de salut propis, prèviament capacitats per Ulls del Món, que permeti poder visitar i intervenir aquells pacients que ho necessitin en qualsevol període de l'any.»

—Tenen el suport del govern de la Generalitat?

«L'any 2003, amb el programa Ulls de Moçambic, vam iniciar la col·laboració amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Foto: Ulls del Món

La fundació Ulls del Món treballa perquè les persones amb deficiències visuals dels països pobres puguin rebre atenció oftalmològica de qualitat. Parlem amb Bibiana Ruberte, la responsable al Sàhara

(ACCD), i des d'aquell moment hem comptat amb el suport ininterromput d'un govern que el 2007 i a través de l'ACCD va ratificar el treball de la fundació als campaments de refugiats de Tinduf. Ha dotat el programa Ulls del Sàhara amb 280.000 euros.»

—Com financen els programes?

«A part de l'ACCD, el programa Ulls del Sàhara rep el suport dels ajuntaments de Sitges, Santa Coloma de Gramenet, Torrent, Hondarribia, Zumarraga, Abreva, Vacarisses, Cambrils i Urretxu, així com aportacions privades.»

plaça major

GEMMA VALERI (*)

Quina ajuda necessita Haití?

El que ha ocorregut a Haití és una gran tragèdia humana. Els mitjans de comunicació se n'han fet molt de ressò i, en conseqüència, moltes persones de bona voluntat s'han abocat a organitzar activitats per recollir fons i intentar pal·liar els danys i les misèries amb què milers d'haitians han de conèixer diàriament.

A la Coordinadora d'ONG Solidàries hem rebut moltes trucades de persones que de manera ben intencionada volen ajudar els damnificats, donant materials —roba, mantes, sabates...—, molts dels quals, usats o vells. Cooperar no és donar el que ens sobra, sinó el que es necessita. I ens hem de preguntar quina és l'ajuda que necessita Haití.

Abans d'emprendre cap acció, cal que ens plantejgem quina resposta s'ha de donar a una situació tan complexa i quines conseqüències tindrà la nostra activitat. Volem enviar materials, però sabem quin cost tindrà aquest enviament? Ens hem informat de si fan falta o si ja n'hi ha al país? No fos cas que els comerciants haitians que tinguin els

“ La societat haitiana és la que ha de liderar el seu procés de reconstrucció

productes per vendre hagin de tancar el negoci perquè l'ajuda humanitària regala allò que ells venen. Els materials per a la reconstrucció del país s'haurien, doncs, de comprar al més a prop possible. D'aquesta manera donem vida i dinamitzem l'economia local. Si estalviem el transport de mercaderies, a més, reduïrem costos i contribuïrem a la preservació del medi ambient.

La societat haitiana és la que ha de liderar el seu procés de reconstrucció, i cal que les ONG, governs i organismes hi col·laborin de manera coordinada. Com a ciutadans, podem demanar l'abolició del deute extern als nostres governants. Aquesta és una altra acció de justícia social que han de fer els països rics, a més d'atorgar ajut econòmic que no sigui en forma de crèdit i que no estigui vinculat a interessos comercials dels donants, per no perpetuar les relacions de desigualtat. Hem d'informar-nos del perquè d'aquesta tragèdia, de quines són les causes de la pobresa que hi ha a Haití, que, com molts altres països empobrits, ha patit la colonització, l'espoli dels recursos naturals i l'exploatació social i econòmica, fins a esdevenir el país més pobre d'Amèrica.

Davant de tragèdies com la d'Haití, toca qüestionar-nos quin model de desenvolupament tenim i quin model de desenvolupament volem. I no només per al nostre país, sinó en l'àmbit mundial, perquè, al cap i a la fi, el que ocorre a Haití també ens passa a nosaltres.

(*) Coordinadora d'ONG Solidàries